

Анкета роману Стендаля «Червоне і чорне»

1. **Автор.** Фредерік Стендаль
  2. **Назва.** «Червоне і чорне. Хроніка XIX ст..»
  3. **Країна.** Франція
  4. **Рік написання.** 1831
  5. **Художній метод:** класичний реалізм.
  6. **Жанр:** соціально-психологічний роман; роман "єдиного героя"(усі події та образи згруповано навколо одного героя.); роман виховання
  7. **Історія написання роману.** У лютому 1828 року в «Трибунальській газеті» було надруковано судовий вирок сину коваля Антуану Берте, якого стратили 23 лютого того ж року. Бейль вирішив детальніше ознайомитися з цією справою. Син коваля з м. Бранга, молодий і гарний юнак. Сільський священик займався з ним латиною і порекомендував йому духовну кар'єру Берте втік із сім'ї, щоб навчатися і «вийти в люди». Ціною великих зусиль йому вдалося вступити до семінарії, де він почувався дуже погано. Юнак був обдарованішим від товаришів, мав надзвичайну пам'ять. Коли міський голова шукав репетитора для своїх дітей, Берте став першою кандидатурою на цю посаду. Далі розпочався любовний зв'язок молодого вчителя з пані Мішу. Невдовзі Берте продовжує навчання в семінарії протягом двох років. Він пише пристрасні листи пані Мішу та інколи навідується до неї. Та служниця про все довідалася і розповіла все пану Мішу. Директор семінарії дав Берте рекомендацію до багатого паризького дворянина. У Парижі Антуан привернув до себе увагу його дочки. Зав'язався новий любовний роман. Батько запросив рекомендацію на нього у пана Мішу і одержав негативну оцінку. Берте залишився без роботи, від'їхав з Парижа, поступив на службу до нотаріуса і тут дізнався, що його колишня коханка, пані Мішу, швидко знайшла йому заміну. Берте їде до Бранга і стріляє в церкві, першим пострілом поранивши пані Мішу, другим — себе.
  8. **Філософська основа роману.** Сенсуалізм – тільки пристрасть спонукає людину до дій і подвигів.
  9. **Ідейно-художній центр роману:** життєві іспити Жульєна Сореля
  10. **Тема:** трагічна доля талановитого плебея у Франції доби Реставрації.
  11. **Художній час — доба Реставрації 30 –ті рр.XIX ст**
  12. **Художній простір — Франція(від провінції до столиці)**
  13. **Сюжетний час роману.** Лінійний — немає ліричних відступів, порушень хронології подій
  14. **Конфлікт:** між почуттями і розумом; талановита особистість і суспільство
  15. **Проблематика:** проблема молодого людини з народу, яка не може реалізувати свої здібності; - проблеми політики, релігії, морально-етичні
  16. **Композиція.** Оповідь ведеться від третьої особи, кожен розділ має епіграф, який визначає його головну ідею.
- **Роман складається з 2-х частин**, однак у житті героя можна виділити 3 етапи: *Вер'єр, Безансон, Париж*. Кожен з них має однакову структуру: прибуття, адаптація до середовища, налагодження взаємин, зовнішній і внутрішній конфлікти — катастрофа.

Особливості композиції

- хронікально-лінійний характер (біографія героя)
- історія духовного життя героя, становлення його характеру в складній і драматичній взаємодії із соціальним середовищем. Головне - дія внутрішня, яку перенесено в душу і розум героя: перед кожним вчинком, від якого залежить подальший розвиток подій, Жульєн Сорель доскіпливо аналізує кожну ситуацію і себе в ній.

17. Елементи сюжету

Зав'язка – гувернер у мера; "розкішна церква" – це зовнішнє багатство, до якого прагне Сорель; церква – темна, оббита червоною тканиною.

Розвиток дії – кохання до пані де Реналь

- лицемірство у семінарії
- у салоні де Ла Моля
- кохання Матильди

Кульмінація – постріл у пані де Регаль; в'язниця

Розв'язка – суд; "нова церква" – відкриття, яке зробив Сорель у своїй душі

18. Система образів

Мешканці провінції- містечка Вер'єр: дворянство - пані де Реналь;

буржуазія - Вально, Фуке; духовенство - абат Шелан; міщанство - Сорелі, полковий лікар армії Наполеона та суддя.

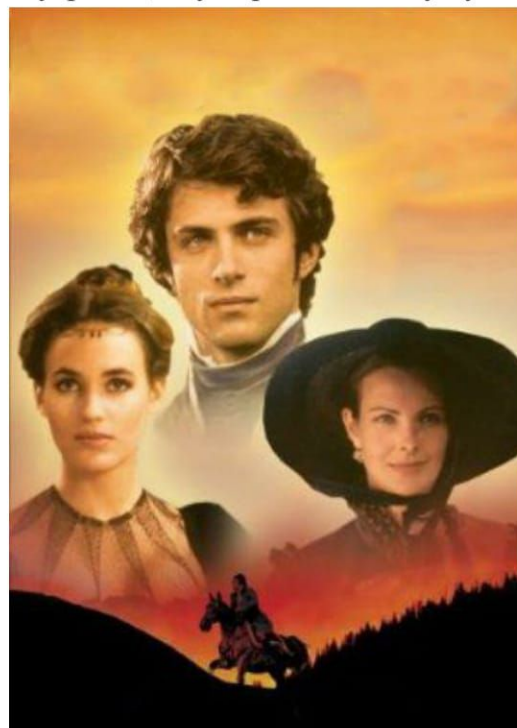
Духовенство Безансона: семінаристи; абати: Пірар, Фрілер, Милон, єпископ Агдський.

Вища аристократія Парижа: родина маркіза де Ла-Моль і відвідувачі його салону.

19. Художні особливості, самоаналіз, психологізм, внутрішні монологи, антитеза (протиставлення двох світів).

Психологізм роману: головні події відбуваються у душі та розумі героя; завдяки внутрішнім монологам, ми переживаємо справжню історію людської душі.

19. Символіка назви роману. "...час має свій колір", — вважав письменник. "Червоне і чорне" - це і чорно-червоне поле рулетки, що притягає гравця, який шукає щастя, випробовує долю; і колір сутани священника та військового мундира; колір реакції, мороку, смерті - і крові, колір революції. Час поєднав у собі ці кольори: червоне і чорне.

<i>Червоне</i>	<i>Чорне</i>
Жульєн Колір форми солдатів наполеонівської армії; життя, вогонь, пошуки самого себе, потяг до подвигу, любов мрія революція життя	Сорель сутана (чорні костюми) смерть життя задля користі, гра на публіку плазування, ненависть реальність реакція смерть

"Червоне і чорне" - не просто історія загибелі ловця вдачі, а трагедія героїчної за своїми здібностями особистості, яку спотворили, якій не дали змоги відбутися.

Сюжет роману

Роман французького письменника Стендаля «Червоне і чорне» оповідає про долю бідного хлопця на ім'я Жульєн Сорель. Дійові особи роману: мер, пан де Реналь, багач Вально, абат Шелан, покоївка Еліза, пані де Реналь, маркіз де Ла-моль, його дочка Матильда. Основні події роману розгортаються в містечку Вер'єр.

Пан де Реналь, мер містечка хоче узяти в будинок гувернера. Особливої необхідності в цьому немає, але через те, що місцевий багач Вально придбав нових коней, мер вирішує «перевершити» Вально. Кюре пан Шелан рекомендує панові де Реналю сина тесляра, «молоду людину рідкісних здібностей», Жульєна Сореля. Це крихкий вісімнадцятирічний хлопець, юні дівчата поглядають на нього з цікавістю.

Пані де Реналь не подобається затія чоловіка. Вона дуже любить своїх дітей, і думка про те, що між нею і дітьми стоятиме хтось сторонній, приводить її у відчай. Її уява малює їй грубого, скошланого хлопця, який кричатиме на дітей. Тому вона дуже дивується, коли бачить перед собою цього «блідого і переляканого хлопчика». Не проходить і місяця, як в будинку всі починають відноситися до Жульєну з повагою. Сам хлопець при цьому тримається з великою гідністю, а його знання латині викликає захоплення - він може прочитати напам'ять будь-яку сторінку з Біблії. Незабаром покоївка Еліза закохується в Жульєна. Вона дуже хоче вийти за нього заміж, про що повідомляє абата Шелану на сповіді. Від абата Жульєн дізнається про це, але відмовляє, оскільки більше всього мріє про славу і про підкорення Парижа.

Наступає літо. Сім'я мера приїжджає в село, де знаходиться їх замок і маєток. Тут пані де Реналь проводить цілі дні з дітьми і гувернером. Поступово вона приходить до висновку, що закохана в Жульєна. А він хоче завоювати її тільки в помсту «самовдоволеному панові де Реналю», який розмовляє з Жульєном поблажливо і навіть грубо.

Одного разу хлопець говорить пані де Реналь, що вночі прийде до неї. Вночі, виходячи зі своєї кімнати, він вмирає від страху. Але коли він бачить пані де Реналь, вона здається йому такою красивою, що він забуває всі свої пихаті думки. Через декілька днів він закохується в неї без пам'яті. Коханці дуже щасливі, але тут захворює молодший син пані де Реналь. Несчастній жінці здається, що причина хвороби сина - її любов до Жульєна. Вона відштовхує від себе хлопця. Дитина видужує. Що стосується пана де Реналья, то він ні про що і не підозрює, але покоївка Еліза розповідає панові Вально, що у її пані роман з гувернером. Того вечора ж пан де Реналь одержує анонімний лист, в якому його повідомляють про це ж. Проте пані де Реналь переконує чоловіка в своїй невинності.

Наставник Жульєна абат Шелан вважає, що він повинен хоч би на рік виїхати з містечка. Жульєн виїжджає в Безансон і поступає в семінарію. Вчиться він не погано, але семінаристи дружно ненавидять його. Головна причина такого відношення до Жульєна - це його розум і талановитість. Через ректора семінарії Жульєн знайомиться з маркізом де Ла-Молем, який давно шукає собі секретаря.

Таким чином, з'являється можливість здійснення давньої мрії Жульєна - відвідати Париж. Перед цією поїздкою хлопець знов зустрічається зі своєю коханою. Проте чоловік пані де Реналь щось підозрює і Жульєн рятуються втечею.

У будинку маркіза хлопець знайомиться з юною і симпатичною дівчиною, Матильдою де Ла-Моль. Проте вона йому не подобається. Колишній гувернер швидко освоює нову роботу, починає вести всі найскладніші справи маркіза. Крім того, він стає справжнім «денді» і навіть отримує від маркіза орден. Це заспокоює гордість хлопця, але залишається одна проблема: він як і раніше не ладнає з Матильдою де Ла-Моль. Вона здається йому дуже романтичною персоною, проте незабаром відчуження між ними проходить. Молоді люди починають більше спілкуватися. Одного разу дівчина розуміє,

що закохалася в Жульєна. Вона пише йому лист з оспівченням в коханні. Одержавши лист, Жульєн торжествує: його, сина тесляра, полюбила знатна пані. Дівчина чекає його вночі в своїй кімнаті. Жульєн приходиться до неї, вони стають коханцями. Але на наступний ранок Матильда жалкує в скоєному, молоді люди сваряться. Жульєн розуміє, що і він теж закоханий в дівчину, тому сварка між ними його дуже турбує. Йому радять викликати ревності Матильди, Жульєн починає залицятися за іншою пані, план спрацьовує. Одного разу вночі Жульєн влізає в кімнату Матильді через вікно. Побачивши його, Матильда падає до нього в обійми.

Незабаром дівчина повідомляє батька, що вагітна від Жульєна Сореля. Маркіз приходиться в сказ, але погоджується видати дочку за Жульєна. Для цього потрібно створити хлопцю положення в суспільстві, за що і береться маркіз. Він добивається, щоб Жульєна призначили поручиком. Жульєн відправляється в свій полк.

Через деякий час він отримує звістку з Парижа: Матильда просить його негайно повернутися. Як з'ясується пізніше, в будинок маркіза прийшов лист від пані де Реналь. У ній розповідається про Жульєна, як про лицеміра і кар'єриста, здатного на будь-яку підлоту. Маркіз де Ла-Моль зовсім не думає, що йому потрібний такий зять. Жульєн покидає Матильду і їде у Вер'єр. Там він купує пістолет і у Вер'єрській церкві стріляє в пані де Реналь. Його садять у в'язницю і вже там він дізнається про те, що його кохана не померла, а тільки поранена. Він щасливий, і спокійно реагує на звістку про те, що засуджений до страти. Одного разу у в'язницю приходиться сама пані де Реналь і повідомляє, що злочасний лист склав її духівник. Тепер хлопець розуміє, що ця жінка і є любов всього його життя.

Через три дні після страти Жульєна вмирає пані де Реналь.

Так завершується роман Стендаля «Червоне і чорне».

Джерела

Ковбасенко Ю.І. Світова література: Підручн. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів (академічний рівень, профільний рівень). — К.: Грамота, 2010.

Наливайко Д.С., Шахова К.О., Волощук Є.В. та ін. Світова література: підручник для 10 класу (академічний, профільний рівень). - Видавництво: Генеза, 2010

Паращич В. В. Усі уроки світової літератури. 10 клас (академічний рівень). — Х.: Вид. група «Основа», 2011.

Столій І. Л. Світова література. 10 клас: Розробки уроків/І. Л. Столій. — Х.: Вид-во «Ранок», 2010.

Чередник Л. А. Світова література. 10 клас. Рівень стандарту: Авторські уроки.— Х.: Вид-во «Ранок», 2011.